

Sem - II

Seat No. : _____

ZI-111

May-2014

B.Com. (Sem.-II)

106 : Fundamentals of Business Economics – II

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (અ) કાચી રાષ્ટ્રીય પેદાશ (GNP) નો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો. તેની માપવાની પદ્ધતિઓ જણાવો. 6

અથવા

સ્વતંત્રતા પછીની ભારતની GDP અને માથાદીઠ GDP ના વલણો ચકાસો.

(બ) માથાદીઠ આવકનો ખ્યાલ સમજાવો. 4

અથવા

વાસ્તવિક આવક અને નાણાકીય આવકનો ખ્યાલ સમજાવો.

(ક) ચોખ્ખી ગૃહ પેદાશનો (NDP) ખ્યાલ સમજાવો. 4

અથવા

રાષ્ટ્રીય આવકનું ક્ષેત્રવાર માળખું સમજાવો.

2. (અ) ફિશરનાં વિનિમય સમીકરણની ટીકાત્મક સમજૂતી આપો. 6

અથવા

નાણાંના પુરવઠાના મુખ્ય ઘટકોની ચર્ચા કરો.

(બ) રેપોરેટ અને રિવર્સ રેપોરેટનો અર્થ સમજાવો. 4

અથવા

નાણાંનાં પ્રકારો જણાવો.

(ક) ધિરાણનાં પ્રકારો સમજાવો. 4

અથવા

‘ઉચ્ચ શક્તિવાળું નાણું’ (High Powered Money) નો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.

3. (અ) કેઈન્સન વપરાશ વિધેય સમજાવો. વપરાશ વિધેયના નિર્ણાયકો લખો.

અથવા

‘સે’નો બજારનો નિયમ વર્ણવો. તેની વિરુદ્ધમાં કેઈન્સે કરેલી ટીકાઓ ચર્ચો.

(બ) અસરકારક માંગના નિર્ણાયક પરિબલો લખો.

અથવા

રોકાણ ગુણકનું સમીકરણ આપી, તેના બહિર્સર્વાવો ટૂંકમાં જણાવો.

(ક) મૂડીની સીમાંત કાર્યક્ષમતા સમજાવો.

અથવા

રોજગારીનો કેઈન્સનો સિદ્ધાંત આપો.

4. (અ) કેઈન્સનો તરલતા પસંદગીનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

અથવા

કુગાવા વિરોધી નીતિઓ ટીકાત્મક રીતે ચર્ચો.

(બ) વેપારચક્રના ચાર તબક્કા ટૂંકમાં સમજાવો.

અથવા

ખર્ચ પ્રેરિત કુગાવો સમજાવો.

(ક) કુગાવાના પ્રકારોનાં નામ આપો.

અથવા

વ્યાજનો ધિરાણ ભંડોળનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

5. બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો :

(1) યોખ્ખી રાષ્ટ્રીય પેદાશ =

(a) કાચી રાષ્ટ્રીય પેદાશ – મૂડી ઘસારો

(b) કુલ આંતરિક પેદાશ + કરવેરા

(c) કુલ આંતરિક પેદાશ + સબસીડી

(d) વ્યક્તિગત આવક – કરવેરા

- (2) આર્થિક વિકાસ થતાં કયા ક્ષેત્રનો GDP માં હિસ્સો ઘટે છે ?
- (a) ઉદ્યોગ (b) સેવા
(c) પ્રાથમિક (d) ઉદ્યોગ અને સેવા
- (3) કયો દર ગણવા માટે GDP ડિફલેટરનો ઉપયોગ થાય છે ?
- (a) વપરાશનો (b) આવક વૃદ્ધિનો
(c) કુગાવો-મંદીનો (d) ઉત્પાદન વૃદ્ધિનો
- (4) નીચેનામાંથી કઈ સંજ્ઞા વિસ્તૃત નાણું દર્શાવે છે ?
- (a) M_1 (b) M_3
(c) M_4 (d) M_2
- (5) ભારતમાં કઈ બેંક શાખા નિયંત્રણની કામગીરી બજાવે છે ?
- (a) એક્સીઝ (AXIS) (b) એસ.બી.આઈ. (SBI)
(c) દેના (DENA) (d) આર.બી.આઈ. (RBI)
- (6) રોકડ પુરાંત સમીકરણમાં નાણાંના કયા કાર્યને પ્રાધાન્ય આપ્યું છે ?
- (a) હિસાબી એકમ (b) મૂલ્ય સંગ્રાહક
(c) વિલંબિત ચુકવણી સાધન (d) વિનિમય માધ્યમ
- (7) રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા (RBI) કઈ પદ્ધતિથી દેશમાં કાયદેસરનું નાણું બહાર પાડે છે ?
- (a) નિશ્ચિત પ્રમાણ પદ્ધતિ (b) સપ્રમાણ અનામત પદ્ધતિ
(c) અપ્રમાણ અનામત પદ્ધતિ (d) લઘુત્તમ અનામત પદ્ધતિ
- (8) કેઈન્સના મતે આવક-રોજગારીનો આધાર શેના ઉપર છે ?
- (a) અસરકારક માંગ (b) ઉત્પાદન
(c) પુરવઠો (d) વેપાર
- (9) રોકાણ અને મૂડીની સીમાંત કાર્યક્ષમતા (MEC) વચ્ચે કેવો સંબંધ છે ?
- (a) વ્યસ્ત (b) ચલ/અનિશ્ચિત
(c) સીધો (d) એકપણ નહીં
- (10) સીમાંત બચતવૃત્તિ + સીમાંત વપરાશવૃત્તિ =
- (a) શૂન્ય (b) -1
(c) 100 (d) 1

(11) નીચેનામાંથી કયું સાધન નાણાકીય નીતિનું સાધન છે ?

(a) જાહેર દેવું

(b) જાહેર ખર્ચ

(c) સામાજિક ખર્ચ

(d) રોકડ અનામત પ્રમાણ

(12) ફુગાવાને કારણે ચલણના બાહ્ય મૂલ્યમાં

(a) અચળ રહે છે.

(b) ઘટાડો થાય છે.

(c) વધારો થાય છે.

(d) કોઈ અસર ન થાય.

(13) વ્યાજના દર અને જામીનગીરીના ભાવ વચ્ચે કેવો સંબંધ છે ?

(a) સહસંબંધ

(b) અસંબંધ

(c) વ્યસ્તસંબંધ

(d) એકપણ નહીં

(14) વ્યાજના દર અને રોકડ નાણાંની માંગ વચ્ચે કેવો સંબંધ છે ?

(a) સમાન

(b) અસમાન

(c) સીધો

(d) વ્યસ્ત

Seat No. : _____

ZI-111

May-2014

B.Com. (Sem.-II)

106 : Fundamentals of Business Economics – II

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) Clarify the concept of Gross National Product (GNP). State the methods to calculate it. 6

OR

Check the trends of GDP and Per Capita GDP of India since independence.

- (b) Explain the concept of Per capita Income. 4

OR

Explain the concept of Real Income and Money Income.

- (c) Explain the concept of Net Domestic Product. 4

OR

Explain sectoral composition of National Income.

2. (a) Critically explain Fisher's Equation of Exchange. 6

OR

Discuss main components of money supply.

- (b) Explain meaning of Repo Rate & Reverse Repo Rate. 4

OR

Explain types of money.

- (c) Explain types of credit. 4

OR

Explain the concept of High Powered Money.

3. (a) Explain Keynesian Consumption function. Write determinants of consumption function. 6

OR

Describe Say's Law of Market. Discuss Keynes' criticism against it.

- (b) Write factors determining effective demand. 4

OR

Give the equation of Investment multiplier and its leakages in short.

- (c) Explain Marginal Efficiency of Capital. 4

OR

Give the Keynesian Theory of Employment.

4. (a) Explain the liquidity preference theory of Keynes. 6

OR

Critically discuss anti-inflationary policies.

- (b) Explain four phases of Business Cycle in short. 4

OR

Explain cost pull inflation.

- (c) Briefly name the types of inflation. 4

OR

Explain Loanable Fund theory of Interest.

5. Multiple Choice Questions : 14

(1) Net National Product =

- (a) Gross National Product – Capital Depreciation
- (b) Gross Domestic Product + Taxes
- (c) Gross Domestic Product + Subsidy
- (d) Personal Income – Taxes

- (2) Share of which sector is decreasing in GDP with economic development ?
- (a) Industry (b) Service
(c) Primary (d) Industry and service
- (3) Which rate can be calculated by the use of GDP deflator ?
- (a) Consumption (b) Income growth
(c) Inflation-deflation (d) Production growth
- (4) Broad money refers to
- (a) M_1 (b) M_3
(c) M_4 (d) M_2
- (5) Which bank perform the function of credit control in India ?
- (a) AXIS (b) SBI
(c) DENA (d) RBI
- (6) The cash balance equation stresses on which function of money ?
- (a) Measure of value
(b) Store of value
(c) Measure of deferred payment
(d) Medium of Exchange
- (7) By which method Reserve Bank of India issue the legal money in the country ?
- (a) Fixed Ratio Method (b) Equal Reserve Method
(c) Unequal Reserve Method (d) Minimum Reserve Method
- (8) According to Keynes, Income-employment is based on
- (a) effective demand (b) production
(c) supply (d) trade
- (9) What will be the relation between investment and Marginal Efficiency of Capital (MEC) ?
- (a) Inverse (b) Variable
(c) Straight (d) None
- (10) Marginal propensity to save (MPS) + Marginal Propensity to Consume (MPC) =
- (a) Zero (b) - 1
(c) 100 (d) 1

- (11) Which of the following is a measure of monetary policy ?
- (a) Public Debt (b) Public Expenditure
(c) Social Cost (d) Cash Reserve Ratio
- (12) Due to inflation, the external value of money will
- (a) remain constant (b) decrease
(c) increase (d) not get affected
- (13) What is the relation between interest rate and price of securities ?
- (a) Correlation (b) Casual
(c) Inverse (d) None
- (14) What is the relation between rate of interest and demand for money ?
- (a) Equal (b) Unequal
(c) Straight (d) Inverse